

1.

Koska useat postitoimistot näyttävät olevan epävarmoja siitä, millä tavalla saapuneita sanomalehtiä koskeva tilasto (taulut A¹ ja A²) Postihallituksen kiertokirjeen N:o 22 mukaisesti kuluva vuoden huhtikuun 25 päivästä on tehtävä, kehoitetaan postitoimistoja tässä suhteessa noudattamaan seuraavaa:

1) Vuosikertain lukumäärä¹ saadaan:

a) postin kautta tilattujen sanomalehtien sanomalehtiluettelosta, jolloin vuosikertana on pidettävä jokainen, ei ainoastaan koko vuodeksi vaan myöskin jälkimäiseksi puoleksi vuodeksi ja yhdeksi tai useammaksi kuukaudeksi tehty tilaus, joka käsittää myös lokakuun. Näin saatu lukumäärä on pidettävä koko vuoden tuloksena, joten sitä ei ole kerrottava luvulla 52.

Esimerkki. Postitoimistoon on tilattu tänä vuonna sanomalehteä Helsingin Sanomat 6 kpl. $\frac{1}{1}$ vuosikert., 8 kpl. $\frac{1}{2}$ vuosikert. heinä—joulukuu, 2 kpl. syys—lokakuuksi, 4 kpl. lokakuuksi, 10 kpl. loka—joulukuuksi sekä joukko edellisiksi puoleksi vuodeksi ja 1, 2, 3 kuukaudeksi tehtyjä tilauksia, joiden tilausaika ei kuitenkaan käsitä lokakuuta. Vuosikerroiksi merkitään ainoastaan ensinmainitut $6 + 8 + 2 + 4 + 10 = 30$. Viimeksi mainittu luku (30) sellaisenaan on merkittävä koko vuoden tulokseksi, sekä

b) julkaisijalta suoraan tilattujen siten, että tilastoviikon aikana kunkin eri lehden saapuneiden numerokappaleiden yhteissumma jaetaan sillä luvulla, joka osoittaa montako lehden eri numeroa tilastoviikon aikana on saapunut. Yhteenlaskemalla näin saadut osamäärät saadaan luku, joka osoittaa tilattujen

vuosikertojen lukumäärän koko vuodelta ja jota siis ei myöskään ole kerrottava luvulla 52. Tässä on kuitenkin huomattava, että saapuneita täydennysnumeroita ei jakajassa oteta eri numeroiksi.

Esimerkki. Postitoimistoon saapuu koko tilastoviikon aikana sanomalehteä Hufvudstadsbladet 84, sanomalehteä Savolainen 27 ja viikkolehteä Suomen Kuvalehti 100 numerokappaletta. Lehtien eri numeroita on saapunut: Hufvudstadsbladet 7, Savolainen 3 ja Suomen Kuvalehti 1; osamääräksi saadaan siis 12, 9 ja 100. Osamäärät yhdistettyinä saadaan luku 121, joka on tilattujen vuosikertojen yhteissumma koko vuodelta.

2) Numerokappaleiden lukumäärä saadaan laskemalla saapuneet sanomalehdet, erikseen postin kautta ja erikseen julkaisijalta suoraan tilatut, kappaleittain niinkuin muutkin kirjelahetykset. Tulokset merkitään joka päivä laskemisen päätyttyä asianomaisiin sarakkeisiin (14 ja 17 taulussa A¹ ja 14 taulussa A²), ja tilastoviikon päätyttyä lasketaan eri päivien tulokset yhteen. Koko vuoden tuloksen selville saamista varten kerrotaan tämä summa luvulla 52 ja merkitään tulos asianomaiseen paikkaan tilastokaavakkeessa. Jos saapuneiden sanomalehtien lukumäärä tilastoviikon aikana on jostakin syystä ollut tavalista huomattavasti suurempi tai pienempi tai jos joku, muutoin säännöllisesti ilmestyvä lehti on tilastoviikon aikana kokonaan jäänyt saapumatta, on siitä erikseen huomautettava mainitsemalla se likimääräinen luku, mikä lehtiä tavallisesti saapuu.

3) Ilnoitukset eri nimisistä sanomalehdistä

(sarekkeet 15 ja 18 taulussa A¹ ja 15 taulussa A²) tarkoittavat ainoastaan tiedon saantia siitä kuinka monella *eri nimellä* varustettuja lehtiä postitoimistoon on tilastoviikon aikana saapunut kiinnittämättä lainkaan huomiota saapuneiden lehtien numerokappaleiden lukumääriin. Täten saatua eri nimisten sanomalehtien lukumäärää ei myöskään tarvitse kertoa luvulla 52.

Kun sanomalehtiä koskevan tilaston laskemisaika on jo päättynyt, kehoitetaan postitoimistoja vielä ylläolevien ohjeiden mukaan tarkistamaan tiedonantonsa ja yleensä katsomaan, että ne, myöskin julkaisijalta suoraan tilattuja sanomalehtiä koskevat, tulevat mahdollisimman suuressa määrässä tosiolojen mukaisiksi.

2.

Kuluvan vuoden purjehduskauden päättyessä toimeenpannaan yksinkertaisen kirje-postin ja sanomalehtien kuljetus Kuopiosta Iisalmeen konduktöörivaunussa postiljoonin saattamatta tavarajunassa N:o 1603, joka lähtee Kuopiosta k:lo 5,40 a. p., saapuen Iisal-

meen k:lo 9,57 a. p.; mikä, sekä että mainittua postinkuljetusta ylläpidetään ainoastaan purjehdukselle sopimattomana vuoden aikana, postitoimistoille tiedoksi ja noudatettavaksi täten ilmoitetaan. Helsingissä, Postihallituksessa, lokakuun 20 päivänä 1921.

G. E. F. Albrecht.

John Wirkberg.

1.

Enär flere postanstalter synas vara osäkra därom, på vilket sätt statistiken över ankomna tidningar (tabellerna A¹ och A²) i enlighet med bestämningarna i Poststyrelsens cirkulär N:o 22 av den 25 april innevarande år bör upprättas, anmodas postanstalterna att i detta avseende iakttaga följande:

1) Antalet årgångar erhålles:

a) från tidningsjournalen över genom postverkets förmedling rekvirerade tidningar, varvid såsom årgång bör betraktas varje icke blott för helt år utan även för senare halvåret och för en eller flere månader gjord rekvisition, som jämväl omfattar oktober månad. Det sålunda erhållna antalet skall betraktas såsom hela årets resultat, varför detsamma icke bör multipliceras med 52.

Exempel. Till postanstalten har under detta år rekvirerats av tidningen Helsingin Sanomat 6 st. $\frac{1}{1}$ årg., 8 st. $\frac{1}{2}$ årg. juli—december, 2 st. för september—oktober, 4 st. för oktober, 10 st. för oktober—december, samt en mängd för förra halvåret och för 1, 2, 3 månader gjorda rekvisitioner, vilkas prenumerationstid likväl icke omfattar oktober månad. Såsom årgångar upptagas endast de förstnämnda $6 + 8 + 2 + 4 + 10 = 30$; sistnämnda antal (30) bör antecknas som hela årets resultat, samt

b) över direkte hos utgivaren rekvirerade tidningar sålunda, att totalsumman av de under veckan för statistikens upprättande ankomna nummerexemplaren för varje särskild tidning divideras med det tal, som utvisar huru många skilda numror av tidningen under statistikveckan ankommit. Genom

hopsummering av de sålunda erhållna kvoterna, erhålles ett tal, som utvisar antalet rekvirerade årgångar för hela året och som således ej heller får multipliceras med 52. Härvid bör likväl observeras, att ankomna kompletteringsnumror icke upptagas som skilda numror i divisorn.

Exempel. Till postanstalten ankomma under hela statistikveckan av tidningen Hufvudstadsbladet 84, av tidningen Savolainen 27 och av veckotidningen Suomen Kuvalehti 100 nummerexemplar. Av tidningarna hava ankommit följande antal olika numror: Hufvudstadsbladet 7, Savolainen 3 och Suomen Kuvalehti 1; kvoterna bliva sålunda 12, 9 och 100. Genom hopsummering av kvoterna erhålles talet 121, som utgör totalsumman av rekvirerade årgångar för hela året.

2) Antalet nummerexemplar erhålles genom att styckevis liksom brevöfsändelser räkna de ankomna tidningarna, skilt för sig genom postverkets förmedling rekvirerade och likaledes skilt för sig direkte hos utgivaren rekvirerade. Resultaten antecknas varje dag efter slutförd räkning i vederbörande kolumner (14 och 17 i tabell A¹ och 14 i tabell A²), och efter statistikveckans utgång hopsummeras de skilda dagarnas resultat. För utrönande av hela årets resultat multipliceras den erhållna summan med talet 52 och produkten antecknas å vederbörigt ställe i statistiska tabellen. Om antalet ankomna tidningar under statistikveckan av någon orsak varit märkbart större eller mindre än vanligt, eller om någon annars regelbundet utkommande tidning under statistikveckan

helt och hållet uteblivit, bör detta särskilt framhållas medels angivande av det ungefärliga antal, som vanligen ankommer av respektive tidning.

3) Uppgifterna angående tidningar med olika namn (kolumnerna 15 och 18 i tabell A¹ och 15 i tabell A²) avse endast att erhålla upplysning därom, med huru många *olika namn* försedda tidningar under statistikveckan ankommit till postanstalten, utan att något som helst avseende fästes vid antal av

de ankomna tidningarnas nummerexemplar. Det erhållna antalet tidningar med olika namn behöver ej heller multipliceras med 52.

Enär räknetiden i avseende å tidningsstatistiken redan utgått, uppmanas postanstalterna att ytterligare i enlighet med ovan angivna föreskrifter justera sina uppgifter och i allmänhet tillse att desamma, även beträffande hos utgivaren direkte rekvirerade tidningar, bliva så vitt möjligt överensstämmande med faktiska förhållandet.

2.

Vid utgången av innevarande års seglationstid anordnas befordran av enkel brevpost och tidningar från Kuopio till Iisalmi i konduktörsvagn, utan medföljande av postiljon, uti godståget N:o 1603, som avgår från Kuopio kl. 5,40 f. m. och ankommer till

Iisalmi kl. 9,57 f. m.; vilket, samt att sagda postbefordran kommer att upprätthållas endast under icke-seglationstid, postanstalterna till kännedom och iakttagande härigenom meddelas, Helsingfors, å Poststyrelsen, den 20 oktober 1921.

G. E. F. Albrecht.

John Wirkberg.